

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

TÖBB MUNKAHELY, ERŐSÖDŐ VERSENYKÉPESSÉG

Melyek a magyar agrárszektor fejlesztésének ígéretes területei? Mire fókuszál az új Vidékfejlesztési Program? Történt-e előrelépés az agrárfinanszírozásban? Milyen eszközök (hitelprogramok, támogatási megoldások, kedvezményes kezességvállalás) állnak rendelkezésre a szektor fejlődésének és finanszírozásának segítésére? Ezekről beszélgettünk Dr. Nagy Istvánnal, a Földművelésügyi Minisztérium parlamenti államtitkárával.

Melyek a magyar mezőgazdaságban rejlő lehetőségek?

A világ növekvő népessége, a javuló életszínvonal serkentette kereslet az élelmiszerek iránt hazánk számára komoly lehetőséget jelentenek. A nemzetközi élelmiszerpiaci versenyben azok az országok lehetnek a nyertesek, amelyekben a természeti erőforrások - különösen a mezőgazdasági terület és a víz -, a gazdálkodók tudása lehetőséget teremt a versenyképes mezőgazdasági termelésre. A mérsékelt klíma, a kiváló termőföld és a rendelkezésre álló vízvagyon biztosítja, hogy a magyar agrárium megfelelő technológiával és tudással ne csak a hazai lakosságot lássa el élelmiszerekkel, hanem jelentős mennyiségű terméket exportáljon. A hagyományosan igényes európai piacok közelsége és számos Európán kívüli ország piaci lehetőséget teremt a prémium termékek növekvő hazai előállítására. Ehhez jól működő

eredetvédelmi és minőségtanúsító rendszerre van szükség, amely hitelesen támasztja alá termékeink GMO-mentességét, a termelés alacsony környezetterhelését, avagy az ökológiai gazdálkodási hátteret.

Milyen eredményeket ért el a mezőgazdaság 2014-ben?

A mezőgazdaság 2013-hoz hasonlóan 2014-ben is pozitívan járult hozzá a GDP növekedéshez. Az ágazat bruttó hozzáadott értékének volumene 12,6 százalékkal nőtt. Ez az eredmény elsősorban a szántóföldi növények és gyümölcsfélék kedvező termésmennyiségének köszönhető. 2014-ben rekordtermést takarítottak be kukoricából, napraforgóból és repceből, de jelentős mértékben nőtt az állattenyésztés kibocsátása is (főként a sertés, a baromfi, a juh és a tej ágazatoké). A kedvezően alakuló termelés, illetve a támogatások növekedésének köszönhetően tovább javult a mezőgazdaság jövedelmezősége. Az agrárexport 2014-ben is

„...a támogatások fő kedvezményezettjei a munkaerő-igényes és magas hozzáadott értéket előállító ágazatok lesznek...”

Dr. Nagy Istvánnal

magas szintet ért el. Folytatódott annak szerkezetváltozása: nőtt a nagy hozzáadott értékű termékek aránya. Az agrárgazdaság a nemzetgazdaság külkereskedelmi többletének kb. felét adta.

A beruházások növekedése 2014-ben is folytatódott, összesen mintegy 320 milliárd forintot költöttek fejlesztésre a gazdálkodók. A beruházások volumene 16,8 százalékkal nőtt. A beruházások alakulására 2014-ben a 2013. év végén kiírt állattartó telepek korszerűsítésére vonatkozó ÁTK 5-ös pályázat, a kertészeti pályázatok megvalósítása, valamint a Növekedési Hitelprogram volt meghatározó hatással.

Milyen eszközökkel tudja az agrárkormányzat segíteni az agrárszektor fejlődését?

A magyar gazdálkodók életére az egyik legnagyobb hatással az uniós és nemzeti forrásból finanszírozott közvetlen támogatások vannak. Ezek rendszere ez évtől kezdve változik meg lényegesen, hiszen élesbe fordult a 2014-2020 közötti költségvetési időszakra elfogadott uniós agrárpolitikai reform végrehajtása. Magyarországnak a Közös Agrárpolitika keretében közvetlen kifizetésre 8,9 milliárd eurós keret áll rendelkezésére, azaz évenként 1,27 milliárd euró. Az új közvetlen támogatási rendszer több elemből áll: az alaptámogatásból (SAPS); a zöldítésből, a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott területalapú támogatásból; a termeléstől függő önkéntes támogatásokból és a mezőgazdasági kistermelői támogatási rendszerből.

A nemzeti költségvetésből finanszírozott átmeneti nemzeti támogatások keretében a tejtermelők 2015-ben összesen mintegy 20 milliárd forint támogatást kapnak, a szarvasmarhatartók - több jogcímen - 11, a juhtenyésztők 3-3,5 milliárd forint nemzeti támogatásra számíthatnak. Átmeneti nemzeti támogatást kapnak a dohánytermesztők is egészen 2020-ig.

A Kormány a munkai igényes mezőgazdasági ágazatok számára, a munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése érdekében elindította a „Több munkahelyet a mezőgazdaságban!” programot. A cél a kisebb gazdaságok jövedelmének és versenyképességének megerősítése, új munkahelyek teremtése, ezért a vidékfejlesztési támogatások mintegy 80 százaléka érkezik majd hozzájuk. Új eleme a Vidékfejlesztési Programnak, hogy lehetőség lesz a beruházási jellegű pályázatok megvalósításához előleg igénylésére. Ezzel azokat is segíteni tudjuk, akik hitelképesség és kezdőtőke hiányában nem tudtak pályázni korábban.

Hogyan ítéli meg a finanszírozás helyzetét?

A mezőgazdaság elmúlt években tapasztalható kedvező teljesítményének háttérében az időjárás mellett elsősorban a növekvő hatékony-

ság, versenyképesség, illetve az értékesítési és finanszírozási feltételek javulása áll. Banki szempontból jelentősen javult a mezőgazdaság kockázati megítélése. 2009 és 2014 között egyedül a mezőgazdaság tudta növelni a hitelállományát, amelyet 2013 júniusi meghirdetésétől segített az MNB refinanszírozása mellett működő Növekedési Hitelprogram (NHP). A mezőgazdaságba annak nemzetgazdasági súlyánál lényegesen nagyobb arányban (30%) jutott NHP-s hitel. A mezőgazdasági hitelállomány másfél év alatt csaknem negyedével nőtt, mintegy 387 milliárd forintra, amelynek több mint kétharmada kapcsolódik az NHP-hoz.

Az agrártárca - a Kormánnyal együttműködve - a mezőgazdaság és az élelmiszeripar finanszírozását támogató, kedvezményes kamatozású, illetve díjút hitel- és garanciatermékekkel segíti, figyelemmel az Európai Unió állami támogatásokra vonatkozó szigorú előírásaira.

A Magyar Fejlesztési Bankkal együttműködve agrár hitelprogramokat fejlesztettünk ki, figyelemmel a mezőgazdasági és élelmiszeripari ágazat szereplőinek változó igényeire. A hitelekhez tárcánk kamattámogatást nyújt.

A jövőben is elérhető lesz, sőt kedvezőbb feltételűvé is válhat az *Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel Program*, amely a mikro-, kis- és közepes méretű agrárvállalkozások számára kínál kedvezményes finanszírozást az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes készfizető kezességvállalása mellett.

Erősödhet az alapítvány szerepe?

Az AVHGA gyorsan és rugalmasan kezeli a kedvezményes hitelprogramokhoz kapcsolódó ügyeket, ezért a nagy bankok mellett sok kisebb is igényli az alapítványi kezességét. Az agrárvállalkozások finanszírozásának bővítése érdekében az alapítvány állami támogatás nélkül, saját kockázatra is nyújt kezességet, egyedülálló módon, alapítványi támogatásként. Így azok a vállalkozások is finanszírozhatóvá válhatnak, amelyek már kimerítették támogatási lehetőségeiket.

A hamarosan induló Vidékfejlesztési Programnak (VP) köszönhetően jelentős összegű forrás válik elérhetővé az agrárvállalkozások számára, amelyből a legnagyobb arányt a beruházási jogcímek teszik ki. A meghirdetett pályázatok keretében elnyerhető támogatási összeg azonban csak részben fedezi a kivitelezendő projekt költségeit, ezért a teljes megvalósításhoz további banki finanszírozás szükséges. A bankok a hitelek mögé fedezetet várnak, ami általában nem áll megfelelő mértékben a vállalkozás rendelkezésére. Ilyenkor is megoldást jelenthet a készfizető kezesség igénybevétele, amelynek fontos szerepe lehet az agrárszektor jövőbeni fejlesztései megvalósításában is.

Melyek a fejlesztés legígéretesebb területei?

A leendő támogatások fő kedvezményezettjei a munkaerő-igényes és magas hozzáadott értéket előállító ágazatok lesznek, közöttük számos olyan, amelyek közvetlenül vagy közvetve járulnak hozzá az élelmiszer-feldolgozóipar erősödéséhez. Ilyen a zöldség- és gyümölcsstermesztés, az állattenyésztés. Az élelmiszeripari beruházásokra 200 milliárd forint támogatást biztosít a VP az EMVA-forrásokból, ebből 20 milliárd a borágazat fejlődését szolgálja.

A fejlesztések fő célja a munkahelyek megőrzése és teremtése a vállalkozások versenyképességének, hatékonyságának javításával. A VP-ben két fő fejlesztési célra lehet majd pályázni. Az egyik a versenyképesség javítása hozzáadott érték növeléssel, a másik az erőforrás-hatékonyság javítása (például az energia és víztakarékos fejlesztések, a nyersanyag/hulladék, csomagoló anyag újrahasznosítás stb.).

A kertészetek esetében is az előbbi célokra koncentrálnunk a technológiafejlesztési, az erőforrás-hatékonyságot javító beruházások révén. A kertészeti ágazat kockázatkezelését segítve bevezetjük a biztosítási díj támogató és a jövedelemstabilizáló eszközt.

Az állattenyésztéshez kapcsolódó beruházások esetében is hangsúlyos célkitűzés az erőforrás-hatékonyság javítása, illetve az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentése. Alapszempont a meglévő épületek energetikai korszerűsítése, épületgépészeti felújítása, a meglévő technológiák korszerűsítése, a környezetkímélő technológiák alkalmazása. Az állattenyésztés esetében is bevezetésre kerül a jövedelemstabilizáló eszköz. Az öntözéses gazdálkodás fejlesztésére irányuló beruházások az öntözött területek növelését és a vízfelhasználás hatékonyságát egyaránt szolgálják.

Mely vállalkozói körre összpontosít a VP?

A Vidékfejlesztési Programban kiemelten támogatjuk a kis- és közepes méretű gazdaságokat, köztük a biogazdaságokat. Az új rendszerben az ökológiai gazdálkodás leválik az agrár-környezetgazdálkodási programról, és külön forrást biztosítunk a számukra.

A fiatal gazdálkodók is meghatározó célcsoportjai a VP-nek. Elkülönített forrásokkal, nagyobb támogatási intenzitással és külön tematikus alprogram keretében segítjük őket.

A „rövid ellátási lánc” tematikus alprogram is segítség a kistermelőknek, az ökológiai gazdálkodóknak a piacon való megjelenésben. A Kormány célja, hogy a közvetlen értékesítési módok (pl. termelői piacok) hazánkban is kiemelt értékesítési felületekké váljanak. A helyben történő értékesítés révén kevesebb lehet a károsanyag-kibocsátás és az élelmiszerpazarlás, helyben teremtődnek munkahelyek, a kisebb gazdaságok értékesítési lehetősége javul.

FORRÁSOK A SZŐLŐ- ÉS BORÁGAZAT FEJLESZTÉSÉRE

A Vidékfejlesztési Program pénzügyi forrásából a mostani uniós költségvetési időszakban, 2020-ig várhatóan mintegy 20 milliárd forint elkülönített támogatási forrás áll majd a szőlő- és borágazat rendelkezésére. Az elkülönített pénzeszeg azt jelenti, hogy a támogatásért az ágazat szereplőinek nem kell más élelmiszeripari ágazatokban tevékenykedőkkel versenyezniük, csupán az ágazatban működő vál-

lalkozások vesznek részt a versenyben. A szőlő- és borászati pályázatok kiírásánál a versenyképesség javítása elsődleges szempont lesz. Emellett kiemelt cél az erőforrás-hatékonyság javítása és a hozzáadott érték növelése. A pályázatok elbírálásánál előnyt élveznek a gazdálkodók közös beruházásai.

A szőlő- borágazatban tevékenykedők más támogatásai forrásokhoz is hozzájuthatnak,

az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról összességében mintegy 145 millió euró, azaz 44 milliárd forint áll rendelkezésükre. Az ültetvények szerkezetátalakítási programját kb. 123 millió eurós összeg segíti, illetve támogatják még a harmadik országokban történő termékpromóciót, valamint a melléktermék-lepárlást is.

ÚJ UNIÓS GMO-SZABÁLYOK

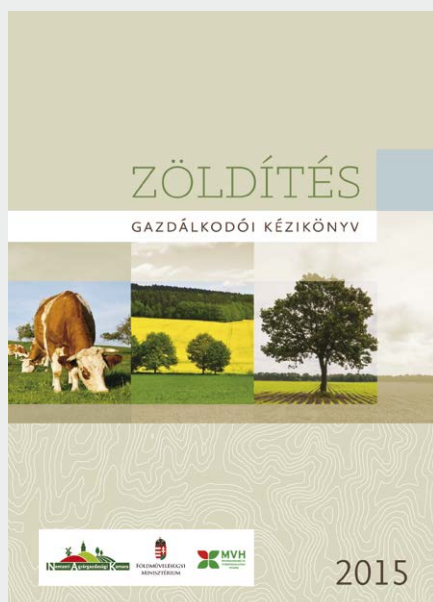
Az Európai Unió Tanácsa 2015 elején hivatalosan is elfogadta azokat az új szabályokat, amelyek lehetővé teszik, hogy valamely uniós tagállam maga döntse el, hogy engedélyezi-e a területén a genetikailag módosított organizmusok (GMO) köztermesztését.

A GMO-k uniós engedélyezési szabályai tavaly tavasszal kerültek ismét reflektorfénybe. Egy-egy GMO-ról ugyanis az Európai Parlament két bizottságnak és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak (EFSA) kell döntenie. Ha az EFSA támogatja és egyik európai parlamenti bizottság sem ellenzi, akkor az Európai Bizottság köteles kiadni a természetési engedélyt, amely az egész Európai Unióra érvényes. Ez alól csak az úgynevezett védzáradék alkalmazásával mentesülhet valamely tagállam.

A tagállamok kormányainak képviselőiből álló tanács csak akkor tudja megakadályozni az

engedély kiadását, ha az uniós tagok minősített többsége határozottan ellene szavaz. Tavaly tavasszal egy GMO-kukorica esetében nem volt meg ugyan a súlyozott minősített többség, de szám szerint a tagországok döntő hányada ellenezte az engedély kiadását. Ez mozdította ki a patthelyzetből a most elfogadott jogszabály tervezetét.

Az új jogszabály az engedélyezési eljárást nem változtatja meg, de minden tagállamnak lehetőséget ad arra, hogy betilthassák GMO-k termesztését saját területükön. Hivatkozhatnak például környezetvédelmi szempontokra, várostervezési igényekre, társadalmi és gazdasági hatásokra, más termékek szennyezésére, vagy agrárpolitikai célokra. A tagállamok egyes konkrét növényfajtákat vagy egyes tulajdonságot hordozó növényeket is betilthatnak.

ZÖLDÍTÉS GAZDÁLKODÓI KÉZIKÖNYV

A Földművelésügyi Minisztérium, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) valamint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal együttműködésében megjelent a Zöldítési Gazdálkodói Kézikönyv, melynek célja, hogy közérthető módon bemutassa a zöldítés alapvető követelményeit, valamint felhívja a figyelmet az EU joganyagokból származó kötelezettségekre. A kézikönyv szemléltető ábrákkal, példaszerűen felsorolt fajlistákkal, számításokkal és hasznos tanácsokkal is hozzájárul ahhoz, hogy a gaz-

dák megismerjék a zöldítés hazai feltételeit és végrehajtását.

A NAK mintegy 100 ezer példányban nyomtatja ki a kiadványt. Ebből mintegy 60 ezer darabot azokhoz a tagokhoz juttat el, amelyek közel 10 hektáron, vagy annál nagyobb területen gazdálkodnak. Így a zöldítéssel érintett valamennyi gazdálkodóhoz eljut majd a kézikönyv, tehát az érintettek megfelelő mennyiségű és minőségű információval rendelkeznek majd az egységes kérelem benyújtásánál a zöldítés szabályainak való megfelelésről.

KÜZDELMES VÁLLALKOZÁS

Nulláról indulni a sertéstartás viharvert ágazatában, majd talpon maradni a hatalmas kilengéseket produkáló piac kíméletlen körülményei között, sőt eredményesen gazdálkodni nem kis teljesítmény. Ezt valósította meg Doszpot Lajos vállalkozó egy Zala megyei kis zsákfaluban, Szentkozmadombján.

Műszerésznek tanult, volt időszak az életében, amikor e minőségben kínáltak neki munkát, de végül a sertéshizlalásnál kötött ki. Nem volt egyenes az út idáig, pedig a szülei egykor módos gazdáknak számítottak, jószágot tartottak, földet műveltek, később az édesapja brigádvezető is volt a térségben. A sors fintora, hogy a fiatal gyerek is kijárt az apjának segíteni arra a térszertelepre, ahol most a saját sertésistálló állnak. A közvetlen indulásról a következőket mondta a vállalkozó.

- Az ország egyik legnagyobb húsipari vállalatánál, a Zalahúsnál voltam tizenöt évig sertésfelvásárló, 1999-ben már érezhetően gyengült a vállalat pozíciója, aminek első jelei az alkalmazotti leépítések voltak. Így én is létszámfeletti lettem. Mihez kezdjek? Hívtak az eredeti szakmámba, műszerésznek, de én mégis úgy gondoltam, hogy valamilyen módon az állattenyésztés körül a helyem. A szüleim is állattenyésztéssel foglalkoztak, nem volt idegen a számomra, meg aztán a 15 év felvásárlói munka óriási gyakorlatot jelentett, hiszen láttam, ki, hogyan csinálja, az egyik sertéstartó mitől eredményesebb, a másik mitől gyengébb. Aztán nem beszélve a kiterjedt kapcsolatrendszeréről, otthon voltam ebben a világban, csak még a vállalkozási formát, az indulás lehetőségét nem láttam. Végül is ezt adta meg

az akkor futó fiatal agrárvállalkozókat támogató pályázat. Jelentkeztem a pályázatra, és lényegében ekkor indult el a vállalkozásom. A jelenlegi istálló megvásárlása volt az alap, ezt követte a malcvasárlás és a betelepítés. Nem rendelkezem tőkével, az otthoni gabonakészlet jelentette az önerőt, illetve 8 millió forint hitel, amit a Bak és Vidéke Takarékszövetkezet nyújtott.

Mindent összevetve azt mondhatom, hogy a nulláról indultam, egyáltalán az indulást egy pályázat, a takarékszövetkezet, s - mivel nem rendelkezem elegendő fedezettel - a hitel mögött készfizető kezességgel álló Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány tette lehetővé. Még a „nulláról indulás” kifejezés sem mutatja a pontos helyzetet, hiszen az egyik oldalon volt 8 millió forint hitel, ami mégiscsak adósság, a másik oldalon volt egy istálló, és 450 hízónak való malac, amiből még nem tudtam mennyi pénz lesz. És szerencsém lett, mert amikor betelepítettem az istállót olcsó volt a malac, 4-5 hónap múlva, mikor el kellett adni, felment a hízó ára, és ez kétszer megisméltődött, pontosan az első turnusok idején. Igen, régen is azt mondtuk, hogy a gazdálkodáshoz szerencse is kell, nekem az elején bejött, sokat lendített a gazdálkodásomon, később persze lett fordítva is.

A jó időben indított vállalkozásban fokozatosan alakult ki a mostanra is jellemző termelés, amiről a következőket mondta Doszpot Lajos.

- Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján az évi két turnusra álltam be: egy karácsonyi és egy nyári értékesítésre, mert úgy látom, hogy e két időszakban talán többet lehet profitálni, ekkor kissé emelkednek az árak. Egyre szélsőségesebb, kiszámíthatatlanabb áringadozások alakulnak ki a piacon, ami nagyon megviseli az ágazatot. Persze bármennyire igyekszünk, nem lehet mindig eltalálni, például az elmúlt két évben pontosan karácsonykor lefelé mentek az árak. Tudomásul kell vennem, hogy ki vagyunk téve az európai piacnak, azon belül is a német piac határozza meg az árakat, és versenytársaink a fejlett technikával, technológiával, olcsóbb takarmánnyal termelő nyugat-európai farmerek. Ezért mindent meg kell tennünk, hogy versenyképesek legyünk, sőt: egyáltalán talpon maradjunk.

Mivel tud versenyképes lenni egy hazai kisvállalkozás? - kérdeztük.

- A legfontosabb a takarmány. Szakmai körökben közismert tény, hogy a ráfordítások meghatározó részét a takarmányköltségek teszik ki. Én úgy tudom csökkenteni a költségeket, hogy amennyire lehet, saját termésű takarmányt etetek. Azon belül is igyekszem minél olcsóbbá tenni a takarmányt, például több mint öt éve nem szárítom a kukoricát, hanem egy új tárolási technológiát alkalmazok, propionsavval savanyítom a frissen betakarított terményt. A bérszárításhoz képest így évi egymillió forint körüli összeggel sikerül lejjebb nyomni a költségeket. Csak a premixet vásárolok, amit a saját keverőben keverek be. Ha ez nem lenne, akkor ráfizetnék, vagy legfeljebb nullára jönnék ki. Közel ötven hektáron gazdálkodok. Eddig monokultúrában szinte kizárólag kukoricát termeltem, de az új uniós támogatási szabályok szerint vetésforgóban legalább három növényt kell termelnem, ami egy kicsit megbolygatja a korábbi rendszeremet. Igyekszem úgy alakítani a vetésforgót, hogy azután

„Akkor hallottam, hogy az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány önállóan, saját kockázatára is vállalhat készfizető kezességet”

Doszpot Lajos

is a sertések takarmányozását szolgálja a növénytermesztés. Ahogyan a régiek mondták: „négy lábon menjen ki a takarmány”, akkor van rajta nagyobb haszon. Többek között ennek köszönhető, hogy jó pár éve önfinszírozó a vállalkozás.

A mai viszonyok között meghizlalni könnyebb a sertést, mint jól eladni. Sok példát hallani csődbe vitt vágóhidakról, a termelők bennragadt pénzéről. Amint hallottuk nagy gond ez Doszpot Lajos vállalkozásánál is.

- Most két istállóban turnusonként összesen 800-850 sertést hizlalok, és két turnust nevelek egy évben. A malacok beszerzése egyszerűbb dolog, és azt kell mondanom, hogy a hizlalás is, ezzel szemben az értékesítés örökös izgalom. A nagy kérdés nem csak az, hogy mennyiért, hanem kinek adjuk el, hogy abból pénzt is lássunk. Szerződés nincs, ha lenne, az sem jelentene semmit, mert nem tudnánk a leírtakat érvényesíteni. Mi gazdák ezért egymás közt adjuk az információkat vágóhidakról, kereskedőkről, azonnal értesülünk, ha valaki nem tud fizetni, vagy a jelek arra utalnak, hogy meg akar szünni, esetleg másik céget alapított és egyéb gyanús jeleket észlelünk. Sokat számít az a kapcsolatrendszer, amely még a felvásárlói tizenöt évem alatt alakult ki, részben ennek köszönhetem, hogy nagyot nem buktam az értékesítésen.

Korábban csak kereskedőnek adtam a hízót, mert a kereskedő azonnal fizet, vagy előleg számlával veszi meg, és átutalja a vételár 90%-át. Az utóbbi időben már néhány olyan megbízható vágóhídra is szállítok, amely tulajdonosa vállalja az egy héten belüli fizetést. Úgy egyezünk meg, hogy a következő szállítmányt addig nem indítom, amíg az előző árát nem fizette ki. Más vágóhidak 30-60 napra fizetnek. Ha csak ilyen partnerekkel dolgoznék, már nem bírná ki

a vállalkozás, hiszen a július végén elszállított állomány helyébe augusztusban újat kell telepíteni, malacokat meg takarmányt is kell venni ahhoz, hogy karácsonyra elkészüljenek a hízók. Ekkor hiányzik az a pénz, amit később fizetnek a vágóhidak. Nekem sokat segít a Bak és Vidéke Takarékszövetkezet, különösen az, hogy van egy gazdakártyás lehetőségem, ami 10 millió forintot jelent, és csak addig ketyeg a kamat, amíg nálam van a pénz. És itt egy pillanatra elgondolkozhatunk azon, hogy nekünk milyen gazdasági, pénzügyi körülmények között kell versenyeznünk a nyugat-európai farmerekkel.

Hogyan oldja meg a fejlesztést? - kérdeztük a vállalkozót.

- Az első nyolc évben mindent fillért visszafogattam a termelésbe. Annyira borotvaélen táncolt a vállalkozás, hogy a kötelező trágyatároló beruházás - mivel ez a pályázat is utófinanszírozott volt - majdnem katasztrófába sodorta a vállalkozásomat. Akkor óriási szerencsém volt, hogy nem mentem bele a svájci frank alapú hitel felvételébe, hanem a baki takarékszövetkezet forint hitelét választottam. És mindehhez még szerencsés piaci helyzet is adódott: egy turnus nagyon jó volt, betelepítéskor nem volt drága a malac, az értékesítés idején viszont a hízóárak hirtelen felmentek, ez 2008-ban kihúzta a vállalkozást a csávából. A piaci árak ki-

számíthatatlan változása minden sertéshizláló vállalkozást sérülékennyé tesz, stabilitást és fejlesztési lehetőséget a támogatások, illetve a pályázatok biztosítanak.

Folyamatosan fejlődni kell, csupán saját erőből nem lehet fejleszteni, ezért minden pályázati lehetőséget igyekszem kihasználni. Így kaptam támogatást az állattartó telepek korszerűsítésére kiírt pályázat keretében mind a két istálló felújítására, hiszen még a hetvenes években épültek, nem beszélve arról, hogy eredetileg mindkettő csirkenevelőnek épült, és azzal a technológiával vettem át, sőt az első években azzal is üzemeltettem. Így sikerült a pályázat keretében mindkét épületet felújítanom, és korszerű technológiára cserélni a belső berendezéseket. Aztán jött a hígtrágya tároló építése. Most egy traktor és egy pótkocsi beszerzését sikerült megoldanom 40%-os géptámogatás keretében. Ehhez 18 millió forint hitelt kellett felvennem. Azt hiszem, az előzőekből pontosan látható, hogy hitelgarancia nélkül ez számomra lehetetlen volt. Azonban, mivel a garancia támogatásnak minősül, már túlléptem a támogatási keretet, így kedvezményes díjon már nem vehettem igénybe kezességvállalást. Akkor hallottam, hogy az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány önállóan, saját kockázatára is vállalhat készfizető kezességet, ami nem minősül állami támogatásnak. Így aztán - lehet, hogy most is szerencsém volt - az Alapítvány készfizető kezességével a hitel mögé állt. Ezzel olyan lépést tehettem meg, amire másként nem lettem volna képes.

A tervekről a következőket mondta Doszpot Lajos.

Most bővítésen gondolkodom, mert a trágyakezelés további korszerűsítése miatt végre kell hajtani egy beruházást, de ha már hozzáfogok, célszerű a két istálló közé építeni egy új, ötszáz férőhelyes istállót. Megvan az építési engedély, csak egy kedvező pályázatra várok. Aztán itt megállnék, mert úgy gondolom, hogy ez az a méret, amely átlátható, s egy ember még kézben tudja tartani.

A MAGYAR BOROK NÉPSZERŰ- SÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A 2013/2014-es borpiaci évben bevezetett támogatás folytatásával, három évre összesen mintegy 670 millió forintra pályázhatnak azok a szervezetek, amelyek vállalják, hogy népszerűsítik a magyar borászati termékeket néhány Európai Unión kívüli ország - Amerikai Egyesült Államok, Fehéroroszország, Japán, Kanada, Kazahsztán, Kínai Népköztársaság, Mexikó, Oroszországi Föderáció - valamelyikében. A támogatást igényelhetik a helyi hegyközségi tanácsok, szőlészeti és borászati termelők, szőlészeti és borászati felvásárlók és a kiírási feltételeknek megfelelő civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok. A kérelmezőknek a támogatás megpályázásához legfeljebb három évre szóló programjavaslatot kellett készíteniük, amelyet 2015 márciusában kellett benyújtaniuk a Földművelésügyi Minisztériumhoz.

A programjavaslatok az EU előírásai szerint rangsorolásra kerülnek. A döntést a rendelkezésre álló pénzügyi keret ismeretében a földművelésügyi miniszter hozza meg a szakemberekből álló Borászati Promóciós Bizottság javaslata alapján.

Az utófinanszírozott támogatást a 2016/2017-es borpiaci év végéig lehet igénybe venni, abból a célból, hogy a jóváhagyott promóciós programok benyújtói a fenti célországok valamelyikében, huzamos megjelenéssel - legfeljebb három borpiaci éven át - népszerűsítik a magyar borászati termékeket. A komplex programjavaslatoknak legalább 10 akcióból kell állniuk (egy akciónak számít például egy borkóstoló vagy egy szakvásáron való részvétel).

A programok legkorábban 2015. május 1-jén kezdődhetnek, és legkésőbb 2017. július 31-én be kell fejeződniük. Egy programra legalább 25 ezer, legfeljebb 250 ezer eurónak megfelelő forintösszegű támogatás igényelhető. A nyertes javaslatok benyújtói - a program megvalósításának üteme szerint - folyamatosan kérhetik a támogatás kifizetését a mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivataltól.

KORSZERŰ MEZŐGAZDÁLKODÁS - AZ INFORMATIKAI RENDSZEREK SZEREPE

Az összetett agrártámogatási rendszer, avagy az élelmiszertermelésben alapvetően működő nyomonkövetési rendszer működése sem lenne lehetséges az információtechnológia általános alkalmazása nélkül. Mind egyéni, mind közösségi szinten érdemes ezekben a technológiákba fektetni. Különösen, hogy folyamatosan bővül az elektronikus úton működtetett támogatási jogcímei köre. Komoly ösztönzők hatnak tehát az informatikai eszközök mind kiterjedtebb használatára.

A mostani uniós támogatási periódusban az elektronizálás és az informatikai rendszerek alkalmazása tovább erősödnek, részben az európai uniós elvárások miatt, részben a gazdálkodók és a kormányzati működés könnyítése érdekében. A korszerű informatikai megoldások hatásos információáramlást tesznek lehetővé az élelmiszergazdaság valamennyi szereplője között. Továbbá gyorsabb, átláthatóbb és könnyen feldolgozható adatokat

biztosítanak a piaci folyamatokról és fejleményekről, a fogyasztó számára pedig az élelmiszeripari termékek összetevőiről, gyártási módjáról, származásáról, úttjáról.

A termelékenységi növeléséhez az információs technológiák ugyancsak jelentősen hozzájárulnak, amelyek terjedését a támogatási rendszer is segíti. A precíziós gazdálkodás eszközeivel, a vállalat- és termelésirányítási rendszerek, integrációs technológiák alkalmazásával csökkenthetők a gazdálkodók kiadásai, az erőforrás-felhasználás (például a víz, energia, üzemanyag, műtrágya használat stb.) hatékonysága javulhat. Mindez a fenntartható fejlődés szempontjából is megfelel a környezeti elvárásoknak, és elősegíti a minőségi termelést. Az előrelépés fő feltétele, hogy gazdálkodók birtokában legyenek azoknak a komplex, termelésen túlmutató ismereteknek, amelyek az információs technológiák alkalmazásához nélkülözhetetlenek.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Garancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK

Sor került a 2014-2020-as időszakra vonatkozó Vidékfejlesztési Program és a programhoz készült Stratégiai Környezeti Vizsgálat dokumentum társadalmi vitájára. A Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódó észrevételeket, javaslatokat 2015. február 28-ig, a Stratégiai Környezeti Vizsgálathoz kapcsolódó észrevételeket és javaslatokat pedig 2015. március 10-ig lehetett eljuttatni a Miniszterelnökséghez. Az új Vidékfejlesztési Program elfogadtatása várhatóan 2015. májusig lezárul Brüsszellel, és nyáron megjelenhetnek az első pályázatok.

A kormányzat célja, hogy az agráriumban dolgozóknak stabil megélhetést biztosítson és a támogatási intézkedések következtében új, versenyképes béreket nyújtó munkahelyeket teremtsen. A Vidékfejlesztési Program megvalósítására 2020-ig több mint 1200 milliárd forint fejlesztési forrás áll rendelkezésre. A program legfontosabb fejlesztési céljai közé tartozik a vidéki munkahelyek megőrzése és új munkahelyek teremtése a mezőgazdaságban, főként az olyan munkai ingyenes ágazatokban, mint az állattenyésztés, a zöldség- és gyümölcsstermesztés, a kertészet vagy az élelmi-

szertfeldolgozás. A vidékfejlesztési program a kis- és közepes - főként családi - gazdaságok támogatását helyezi előtérbe, hiszen ezen vállalkozások jelentős munkahelyteremtő képességgel rendelkeznek és a legtöbb embert foglalkoztatják.

A kormány stratégiai célként kezeli a klímaváltozásra történő felkészülést, ezért ösztönzi a környezetkímélő gazdálkodási módokat, a megújuló energiák használatát, az erdőterületek növelését és a minőségi, fenntartható erdőgazdálkodást. Kiemelten támogatja ugyanakkor a vízgazdálkodási célú beruházásokat, az állattenyésztés és a kertészetek technológiafejlesztését, a kisméretű gabonátárolók létesítését és szárítók korszerűsítését.

A tervek szerint, a jelenlegi programozási időszakban lényegesen egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá válik a pályázati rendszer, csökkentve a gazdálkodók adminisztrációs terheit is. A kormány az új, hatékonyabb forráselosztást biztosító eljárásrenddel kívánja garantálni, hogy a pénzüsségeket a kis- és közepes méretű gazdaságok minél kézzel foghatóbb módon és sikerebben használják fel.

AZ ÉLELMISZERIPAR KIEMELT FEJLESZTÉSE

A tervek szerint jelentős fejlesztési forráshoz juthatnak hozzá a magyar élelmiszeripari vállalkozások a 2020-ig tartó időszakban. A Földművelésügyi Minisztérium új élelmiszeripari fejlesztési stratégiát dolgozott ki. A célkitűzések között szerepel az élelmiszeripari vállalkozások stabil finanszírozási és gazdálkodási feltételeinek biztosítása, az innováció ösztönzése és az élelmiszeriparban dolgozók tudásának korszerűsítése.

A stratégia elfogadását követően mintegy 300 milliárd forint fejlesztési program veszi kezdetét, amelyből 200 milliárd forint a még uniós egyeztetés alatt álló Vidékfejlesztési Programból (VP), 100 milliárd forint pedig a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programból (GINOP) származik majd. A VP-t a Miniszterelnökség agrár-vidékfejlesztési államtitkársága, a GINOP-ot a Nemzetgazdasági Minisztérium felügyeli. A fejlesztésektől részben a munkahelyek számának bővülése, részben az élelmiszerfeldolgozás hatékonyságának javulása

remélhető. Az agrártárca hosszabb távon azt akarja elérni, hogy a magyar élelmiszeripar jövedelmezősége a mostani nulla körüli szintről 4-5 százalékra növekedjen, miközben a belföldi értékesítés 7-10, az export 30-40 százalékkal bővüljön.

ELFOGADOTT OPERATÍV PROGRAMOK

Közel 6700 milliárd forintnyi uniós támogatás lehívása előtt nyílt meg az út azzal, hogy az Európai Bizottság a benyújtott 10 közül eddig már 6 magyar operatív programhoz megadta teljes körű jóváhagyását, egyet pedig részben elfogadott a 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozóan.

A tavaly már jóváhagyott Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program után Brüsszel februárban újabb öt hazai operatív program megvalósításához járult hozzá.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programot mintegy 2700 milliárd forint összeggel, a Terület- és településfejlesztési Operatív Programot kb. 1200 milliárd forinttal, a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Programot közel 290 milliárd forinttal, az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programot több mint 1200 milliárd forinttal, valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programot csaknem 1200 milliárd forint támogatási összeggel hagyta jóvá az Európai Bizottság.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program egyes részei is elfogadásra kerültek márciusban, a teljes program véglegesítése rövidesen várható.

A szintén benyújtott Vidékfejlesztési Programhoz a bizottsági válaszok visszaérkeztek, ezeket már elkezdték feldolgozni a Miniszterelnökségen.

Az elfogadott és az elfogadás alatt álló programok összesen több mint 12 000 milliárd forint támogatást jelentenek majd a következő években.

A pályázati felhívások indulásának előfeltétele, hogy monitoring bizottságok alakuljanak: ezeket a szaktárcáknál működő irányító hatóságok állítják fel, elnöküket pedig a miniszterelnök nevezi ki.

Ezek a bizottságok tárgyalják meg a felhívásokat, amelyek közül az első várhatóan az év tavaszán jelennek meg.

A GAZDASÁGFEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA

A 2014-20-as időszak átfogó célkitűzése a fenntartható, magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővítésére épülő gazdasági növekedés elérése, a versenyképesség növelése és a magyar gazdaság fejlesztése. A mostani uniós fejlesztési időszakban a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programban (GINOP) összesen több mint 2700 milliárd forint támogatási lehetőség nyílik meg a gazdasági szereplők számára. A tervek szerint 2015-ben a GINOP keretében a Nemzetgazdasági Minisztérium csaknem 70 pályázati felhívást tesz közzé mintegy 830 milliárd forintos támogatási összeggel.

A GINOP 1. prioritása a kis- és középvállalkozások (kkv) versenyképességének javítása, az üzleti infrastruktúra-fejlesztés folytatása, a kkv-kapacitás bővítésének megteremtése a hátrányosabb helyzetű térségekben. Ezek a pályázati felhívások az exportképes magyar kkv-k arányának és számának növeléséhez, a vállalkozások versenyképesebbé válásához és Magyarország iparosodásához is közvetlenül hozzájárulnak. Ebben az évben mintegy 12 pályázati felhívás kerül meghirdetésre, csaknem 145 milliárd forintos támogatási összeggel.

A GINOP 2. prioritási területe a kutatás és fejlesztés támogatása. Most a vállalati szféra mellett a tudományos non profit szektor támogatása is hangsúlyosabbá válik. Az idén

várhatóan csaknem 210 milliárd forintos támogatással 13 pályázati felhívást hirdet meg a tárca.

Az infokommunikációs fejlesztések támogatását a GINOP 3. prioritása tartalmazza. Itt 2015-ben kb. 13 darab, csaknem 95 milliárd forintos támogatási keretösszegű pályázati felhívás célozza majd meg elsősorban a kkv-szektor.

A GINOP 4. prioritás pályázati felhívásai a vállalkozói szféra költséghatékony energiatermelését és energiafelhasználását ösztönzik majd. Kiemelt cél a kkv-k épületenergetikai fejlesztése, a fosszilis energia felhasználásának csökkentése, valamint a megújuló energiák minél szélesebb körű alkalmazásának támogatása. Ez évben várhatóan három felhívás 18 milliárd forintos támogatást kínál fel kizárólag kkv-knak az energiagazdálkodás ésszerűsítésére.

A GINOP 5. prioritásában jelenik meg a foglalkoztatás bővítése, a rugalmas, családbarát foglalkoztatási megoldások elterjesztése, a piacképes munkaerő-kínálat mennyiségi és minőségi növelése. Kiemelt szerepet kap a kkv-szektor, a magas élőkommunikációs ágazatok, a turizmus, a társadalmi célú vállalkozások fejlődésének munkaerő-piaci segítése. Várhatóan hét pályázati felhívás jelenik majd meg 130 milliárd forintos támogatási összeggel.

Négy pályázati felhívást meghirdetését tervezi a szaktárca 44 milliárd forintos támogatással a GINOP 6. (oktatás és képzés) prioritás keretében. E támogatások kiemelt célcsoportjai az időskorúak, a leszakadó társadalmi csoportok, a gyermekvállalásból visszatérő nők, a fogyatékkal élők, illetve az elmaradott térségekben élők munkaerő-piacra lépésének segítése lesznek.

A GINOP 7. prioritás keretében kisléptékű, fenntartható és a kulturális értékeket hitelesen bemutató turisztikai fejlesztések támogatása lesz a cél. Ebben az évben négy felhívás meghirdetése várható 21,5 milliárd forintos támogatási értékkel.

A GINOP 8. prioritása a pénzügyi eszközök alkalmazására irányul. A tapasztalatok szerint a kkv-k nehezebben jutnak banki finanszírozáshoz, mint nyugat-európai társaik, mert a bankoknak a kis projekteket nem mindig éri meg finanszírozni. A magyar kormány ezért kedvezményes hitel-, garancia- és tőkeprogramokkal segíti a termelő és szolgáltató kkv-kat, a kutatási és innovációs projekteket, továbbá az energiahatékonyság javítását és a megújuló energia felhasználási arányának növekedését. Kiemelt célcsoportok az induló vállalkozások, a fiatal és a női vállalkozók, illetve a start-up cégek. 2015 során 170 milliárd forintos értékben 12 pénzügyi termék pályázati felhívásának megjelenésére lehet számítani.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékletként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Sullay Viktória | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760
Fax: (1) 373 8455 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető